

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An conjux innocens factô per sententiam Judicis divortiô, & manente
utriusque Statu immutato cogere possit adulterum invitum, ut sibi
reconcilietur, teneatúrque is reconciliari?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

divortium propria autoritate institutum, ipse etiam adulterium committeret, si scilicet dictam jus non esset ita conditionatum: atque adeo etiam sententia adjectam hanc conditionem habebit, qua proin cessante reus agere poterit ad redintegrationem Matrimonii, quia quando cessat causa, ob quam sententia lata est, agenti non obstat exceptio rei judicatae, ut notat Bartol. in l. si fullo 2. ff. de condit. sin. caus. n. 1. Unde

Ad argumenta pro priori sententia allata R. ad 1. id intelligendum esse de retractatione ex iisdem causis, quod scilicet id, quod semel, rite definitum est, non sit retractandum ex illis causis, ex quibus fuit definitum; secus si nova causa superveniat; neque hæc dicenda propterea est prioris sententiæ retractatio, sed potius novæ causæ decisio.

Ad 2. R. Servitatem semel amissam non redire, nisi hæc ex nova causa contrahatur; secus si ex nova causa contrahatur, ut patet in servo manumisso, qui, si iterum in bello justo capiatur, potest rursus in eandem servitatem redire. Cum ergo post sententiam adulterium sequatur, per quod innocens nocens factus est, idcirco servitus, seu obligatio antiqua, ex qua ob suam innocentiam, & alterius delictum exemptus erat, iterum redit, sicut

ridiret, si denuò adultero reconciliaretur.

Ad 3. R. Exceptionem rei judicatae semper quidem nocenti obstare, ne possit in dubium revocare sententiam latam, sed ei nullatenus obstare, quin ob aliam causam denuò supervenientem litem intentare, & novam sententiam exigere possit; quia quando cessat causa, ob quam sententia lata est, agenti non obstat exceptio rei judicatae, ut supra notatum est ex Bartol. l. c. prout fit, quando adulterium etiam ab altero commissum est.

Ad 4. Negatur, quod sententia divortii impediat, quo minus adulterium postea commissum injuriosum sit conjugi dimisso; sententia enim divortii tantum eximit ab obligatione thori, & cohabitationis; non autem ab ea, quæ conjuges prohibentur aliis copulari; nam hoc ne fiat ab innocente, dimissus jure suo petit, consequenter si fiat, injuria eidem infertur; atque adeo poterit illam injuriâ injuriâ à se factam compensare; possuntque hæc omnia retorqueri in divortio autoritate propria instituto ex adulterio notorio; nam sententia, ut dictum est, non tribuit novum jus, sed quæsitum declarat.

Ad 2. Q. putarunt non pauci cum Hug. relato à Gloss. C. ex literis, 477.

teris. V. redire de divort. Soto, 4. d. 36. q. un. a. 5. ad 3. Et Navar. l. 3. Conf. conf. 38. n. 1. in 1. edit. non esse obligatum Conjugem adulterum reconciliari innocenti acceptanti divortii sententiam, etsi innocens velit ultrò nocenti reconciliari, sed posse conjugem innocente inconsulto, & etiam invito de suo Statu disponere Religionem ingrediendo, vel S. Ordines suscipiendo &c. Rationem dant 1. quia innocens dimittendo adulterum dimisit jus suum, quod in ipsum habuit; remittentibus autem jura sua non est dandus regressus, *libr. quaritur 14. §. si venditor 9. ff. de Edilit. edit.*

2. Quia sententia divortii cum à Matrimonio omninò separet, manente solo vinculo, utrumque Conjugem æquè absolvit ab obligatione cohabitandi, & debitum reddendi, aliàs claudicaret, nec servaret æqualitatem Justitiæ: ergo sicut innocens non tenetur admittere adulterum petentem reconciliationem, ita è contra. 3. Quia sententiæ semel latæ, quæ utrique libertatem concessit, Standum est, dum à superiore non retractatur, *C. quod semel, 6. q. 4. Nihilominus*

478 Longè probabilior, veriòrque est sententia affirmativa docens, posse innocentem, quamdiu Status utriusque est omninò immu-

R. P. Leonardelli Soc. Jesu,

tatus, cogere adulterum, ut sibi reconcilietur, eumque per se obligatum esse, reconciliationem admittere, etiamsi sententia divortii præcesserit. Ita D. Thom. in 4. dist. 35. q. un. a. 6. ad 3. D. Bonavent. a. un. q. 5. Sanch. l. c. D. 10. n. 3. Palao D. 3. p. 6. §. 7. Coninch. D. 35. dub. 5. Laym. l. 5. tr. 10. p. 3. c. 7. Durand. Baludan. Sylv. Ledesm. aliique communiter tum TT. tum Juristæ apud Sanch. l. c. Ratio est; quia sententia divortii non plus juris innocenti, vel nocenti confert, quàm quod eis competit ratione adulterii commissi, cum sit tantum illius juris declaratoria: atqui adulterium non eximit nocentem ab obligatione reddendi debitum, & cohabitandi cum innocente, si ipse velit, sed hanc exceptionem innocenti concedit in recompensationem injuriæ sibi factæ, & fidei violatæ: ergo quodcumque innocens volet, sibi nocentem reconciliari, & ab eo debitum conjugale, mutuanque habitationem exigere, tenebitur nocens obedire.

2. Quia, cum sententia divortii sit solùm in favorem innocentis, & in odium adulteri, non est in damnum innocentis, & favorem adulteri retorquenda, *C. quod ob gratiam 61. de R. J. in 6. & l. quod favore 6. C. de legib.* Atqui ita retorqueretur; quia concederet adultero immunitatem conjugalis obligationis.

U u u

gatio-

gationis, & innocentem privaret jure in corpus adulteri:

Conf. quia sententia non debet prodesse reo, contra quem lata est, *l. evidenter 16. ff. de except. rei judic.* nec debet adulter ex suo delicto commodum reportare, *l. itaque, ff. de furt.* Accedit, quod aliàs præberetur, conjugibus ansa fornicandi, ut sic diverterent immunes, & liberi à pristina servitute.

Hæc tamen obligatio, quâ conjux nocens tenetur redire, si repetatur, & Statum non mutare, durat solum, dum reconciliationis subest spes, ut cum aliis citat. notat Coninch *l. c. Concl. 4. n. 26.* nam ea deficiente liberum illi est Statum mutare, ingrediendo Religionem, vel S. Ordines suscipiendo &c. ut si adulter emendatus sæpiùs reconciliationem petat, & innocens denegat; quia per ejusmodi denegationem tacitè satis innuit, nolle unquam sibi nocentem reconciliare; hac enim spe sublata, injustè, & irrationabiliter vellet, ut nocens de Statu suo semper suspensus existat, & expectet, ut notant citat. AA. & colligitur ex *C. gaudemus de divors.*

Porrò dixi suprà per se obligatum esse nocentem ad innocentis consortium redire; quia excusari poterit per accidens, v. g.

ratione prudentis timoris mortis sibi inferendæ, aut iniquæ transactionis, ingentis sævitæ, &c.

Ad argumenta suprà in contrarium proposita, R.

Ad 1. n. quòd innocens per divortii sententiam ullum jus amittat, aut remittat, sed potiùs adulter jus, quod priùs in innocentem ex Matrimonio habuit, amittit innocente conjuge volente; manente tamen obligatione priore, quâ nocens non est liberatus, nisi consecutivè, scilicet quamdiu non fuerit revocatus ab innocente.

Ad 2. Negatur pariter, sententiam divortii utrumque absolvere, sed innocentem solum absolvit in favorem ipsius, & in odium nocentis; & hinc hoc ipso non debet hîc servari æqualitas, nam inæqualitas, ut faveat innocenti contra reum, semper invenitur in sententia justa; æqualitas enim servanda, ut justa sit, ea est, ut unicuique reddat, quod suum est.

Ad 3. Patet responsio ex dictis; non enim sententia utrique conjugi, sed soli innocenti libertatem concessit, ac proinde cum innocens sibi adulterum conciliat, non contravenit sententiæ, sed non vult uti favore per illam sibi concessio.

Ad